

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

En synnerligen spektakulär händelse som ansågs behöva extra belysning.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Rolf Forsell, brandutredare i samarbete med Polisens kriminaltekniker AA och BB.

BESKRIVNING AV OBJEKTET

Objektet är en trevånings flerbostadsbyggnad uppförd i klass jämförbar med Br 1. C:a 30 m². Den drabbade lägenheten är en enrummare med kök, sovalkov och toalett, sparsamt möblerad. Golvbjälklaget består av: betongplatta, stående träreglar, parkett, masonitskiva och avslutningsvis en plastmatta. Utrymmet mellan träreglarna är sandfyllt. Byggnaden är orienterad i SSV-NNO.

BESKRIVNING AV HÄNDELSEN

Händelsen består egentligen av en serie händelser som visade sig höra ihop på ett olyckligt sätt. Det hela startar för Räddningstjänstens del kl 06.30, den xx-xx-xx. Rtj fick larm om röklukt i området runt X-vägen i X-stads östra del. Personal från kommunens jourgrupp ansåg rökutvecklingen onormal varför man larmade. (Det man inte tagit med i bedömningen var att väderförhållandet "inversion" rådde. Om man uppmärksammat detta hade förmodligen larmet uteblivit.) Utlarmningen löd: "Undersökning röklukt". Detta föranledde ett litet larm på huvudbrandstationen i X-stad. Tre brandmän och en brandförman åkte till platsen i en släckbil. De märkte samma sak som jourgruppen men ville ändå ta sig in i den byggnad som röken visade sig komma ifrån. Röken kom från en skorsten på X-vägen. Problemet med att ta sig in utan att förstöra ytterdörren löstes genom att en i huset boende kvinna som för tillfället befann sig i tvättstugan gjordes uppmärksam på behovet. Hon släppte in brandmännen som omedelbart vidtog de standardrutiner som är normala vid undersökningslarm. Rutinerna innebär att trapphuset med vidhängande gemensamhetsutrymmen kollas av. Man känner även på lägenhetsdörrarna och luktar i brevinkasten. Ingen röklukt kunde kännas någonstans i byggnaden. Efter c:a 30 minuter avbröts undersökningen med motiveringen att röken som märktes utomhus härstammade från eldning i någon av de öppna spisar som visade sig finnas i byggnaden.

C:a två timmar senare kommer ytterligare ett larm från samma adress. "Undersökningslarm" igen, Samma bestyckning som vid det tidigare larmet dock inte samma besättning då skiftbyte ägt rum. En boende på vän tre sade sig märka röklukt i lägenheten när hon startade köksfläkten. Samma rutiner som tidigare kompletterat med besök dels på vinden och taket samt i den lägenhet som ligger rakt under den larmande. Brandpersonalen kunde mycket riktigt känna röklukt när köksfläkten startades men förklarade fenomenet med att det av fläkten skapade undertrycket förmådde suga in rök genom rökkanalen i lägenhetens öppna spis. För övrigt kunde inget onormalt upptäckas i byggnaden. Efter c:a 30 minuter avbröts undersökningen.

13.02 får Rtj ännu ett larm från samma adress. Denna gång ett brandlarm. En besökare hade märkt att dörren till den lägenhet han ämnade besöka var varm. "Stort larm". På plats kunde räddningsledaren konstatera att uppgifterna stämde. Man bröt dörren och fann en totalt utbränd lägenhet samt två starkt förkolnade kroppar. Två små bränder blossade upp när dörren öppnades. De släcktes utan problem. Händelsen fick stor massmediabevakning. Rtj fick kritik för sitt sätt att hantera händelsen. Kontentan av uppmärksamheten blev att jag tillsammans med polisens tekniker bestämde att jag inte skulle delta i undersökningen av förrän de var klara med sin undersökning. Uppgifter från förhørsprotokoll gör gällande att de omkomna bars in i lägenheten vid 4-tiden på

morgonen xx-xx-xx inte helt opåverkade av berusningsmedel. Under följande dag har flera personer genom bankningar på dörren och rop genom brevinkastet försökt komma i kontakt med de på morgonen inburna ungdomarna utan annat resultat än att grannar reagerat på uppståndelsen.

UNDERSÖKNING

När polisen ansåg sig klara med sin undersökning besökte jag den brunna lägenheten och kom i min undersökning fram till följande: En mindre brand har uppstått i det sydöstra hörnet av vardagsrummet. Initialbranden har snabbt förbrukat syret i lgh och sedan gått ner till en underventilerad, pyrande brand i golvet. Någon övertändning förefaller inte ha ägt rum.. Branden har i princip bara andats genom lägenhetsdörrens brevinkast. Frånluftsmöjligheterna var förhållandevis goda via tre ventiler med c: a 6-9 dm² totalyta. Branden har pågått under i sammanhanget avsevärd tid, minst 24 timmar, förmodligen mer. I det hörn där branden startat återfanns bl a resterna av en TV. Om branden startat i TV:n eller något annat i området runt den är fn oklart. SKL har fått TV:n för undersökning. Ingenting tyder på att de omkomna försökt ta sig ut utan de har i ett tidigt skede omkommit av brandgaserna, antagligen tidigt lördag morgon. Brandvarnare saknades i lägenheten.

SPRIDNINGSRISK

Någon större risk för brandspridning utanför den drabbade brandcellen förelåg inte. Någon rökspridning har bevisligen inte skett.

SLUTSATSER

Ingenting tyder på att något brott föreligger. Här har en liten brand fått katastrofala följder. Hade brandindikering skett i ett tidigt skede, finns stora möjligheter att händelseförloppet blivit mera gynnsamt för samtliga inblandade.

ERFARENHETER

Detta var ett typfall där ingen allmän brandinformation i världen hade nått fram till de direkt berörda. Räddningstjänsten bör se över sina rutiner vid undersökningslarm. Räddningstjänsten bör ta den senaste tekniken till hjälp för att kunna hitta dolda och svårupptäckta bränder.

FÖRSLAG

Även "mindre" fastighetsägare skall informeras om vikten av att brandvarnare monteras i samtliga lägenheter.